



NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LXI. ÉVFOLYAM • 682. SZÁM

6.

2017. JÚNIUS

DÖME ZSUZSA

Tanítóknak

A Napsugárban olvastam, hogy...
Készülhetnek kartonlapból,
textilből vagy papírlapból,
óvatosan hajtogatják,
pödrök, tépik, ragasztgatják.
Legszebb gyöngyből. Lehet filc is,
sőt megfelel más anyag is,
vágott papírmozaikban
ugyanaz a szív, lélek van.
A formája sem csak rózsza,
kokárda vagy zászló, stóla,
nyakkendő is lehet akár,
legyező is vagy tulipán,
Kossuth-kalap, csákó, pártá,
úgy, ahogyan régen járta...
...Gondolatban a kezetek
megszorítom, míg veletek
dúdolgom huszárdalom,
s tisztelettel fejet hajtok
azok előtt, akik nektek
tanították mindezeket.

CSEH KATALIN

Álomfény

Kék selyemmadár,
álom vagy való?
Kihajló ágon vár
kis fenyőszajkó.
Kis fenyőszajkó
kihajló ágon vár,
álom vagy való?
Kék selyemmadár...
Kék selyemmadár.
Káprázat? Való?
Álomfényfonál:
szívemre hajló...

Elismeréssel, szeretettel,
hálával köszöntjük a tanítókat!
Kívánjuk, hogy a tőmondatnyi nyár
bőven pótolja azt a sok lelki, szellemi
kincset, amivel a tanév tíz hónapja
alatt megajándékozták
gyermekünket.

LÁSZLÓ NOÉMI

Főgond

Kinek mi a legfőbb gondja,
állandóan csak azt mondja.
Esik eső, fáj a hát,
kettétört a főlapát,
a segéd meg elveszett,
panaszkodunk eleget.

Kinek mi a legszebb álma,
talán ha valóra válna,
előcsalná a napot,
elnyomná a bánatot,
megkerülne fő, segéd,
nevetnénk egy kicsikét.

Kinek mi a legfőbb kincse,
fontosnak csak azt tekintse,
se napot, se felleget,
ne kémlelje az eget,
ne gondoljon semmire,
kalandozzon messzire!

BAK SÁRA rajza

KISS LEHEL

Jelentés

Jelentem, én felkészültem a nyárra:
eldugtam minden tolltartót, füzetet.
Lakat mögött az iskolatáska,
hátamon eddig eleget ülhetett.
Vállamat most már ejtóernyő húzza,
s egy másik táskában összehajtott sátor.
Jelentem, én felkészültem az útra!
Jelentem, én vakációzom mától!
Fejemen egy széles szalmakalap,
derekamon úszógumi. Lámpa,

egy kislapát, csali (hatvan darab),
iránytű, napernyő készen. Már ma
indulok a Nap felé füttyülve.
Jobb lábamon bűvárpapucs, másik
lábamon egy túrabakancs, szürke;
két fülem a fényben vitorlázik.
Jelentem, még bárki csatlakozhat,
s lemarad, ki csak a száját tátja!
Aki jön, egy zsák fagyit még hozhat.
Jelentem, én felkészültem a nyárra!

Felkészültetek a nyárra?
Rajta, kezdődjék hát!
Irány a fürdés, kirándulás,
vidám és virgonc
szabadság!

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Székely nyárka

Nálunk a nyár
három hónap,
rövidke, mint
a tómondat,
alannyal, állítmánnyal
csupán,
ha hosszabb lenne,
unnánk talán...
Egyszóval többet fázunk,
mint nem,
bár meglehet, hogy
ez tart fitten...
Milyen is lenne
örök nyárban
lófrálni egy
rövidgatyában,
vagy a tengerben
tengni-lengni,
folyton osztrigát,
polipot enni?!
Örülök, legalább
kijutott ennyi,
s nem kell a napfényért
messze menni.

DERÜLJ, DERÜLJ!

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

Vencibencivince

Víg egérlegényke volt
Vencibencivince,
jól ismerte mindahány
padlás, pajta, pince.

Három másik is kitelt
volna tán belőle,
még az éhes kandúr is
elszelet előle.

Cérnahangon cincorált
Vencibencivince,
mégis reszketett a bős
cirmosok gerince.

Pusztá utcán peckesen
úgy pucolt előre,
Hogy már attól égnek állt
minden macska szőre.

Ámbár csöpp egérke volt
Vencibencivince,
oly csöpp, hogy nem is tudom:
volt-e? lesz-e? nincs-e?

BERTÓTI JOHANNA

A béka

A béka visszagondolt
ebihal korára.
De jó is volt akkor,
nem volt keze-lába,

nem volt csak egy ici-
pici farkincája,
gondtalanul úszott
a széles pocsolyába.

De egyszercsak, hajjaj,
furcsa dolog történt,
lába nőtt meg keze,
ki látott ily szörnylényt?

És mutált a hangja,
ráncos lett a bőre,
és észlelte, mit addig nem,
hogy csúnya szerzet, póre.

Már azt se tudta, kint legyen,
vagy benn a vízben ússzon,
kételtúsége örület,
alján éljen vagy húson?

Most a parton, fa tövén ül,
kuruttyol, és várja,
hogy sült legyenek repüljenek
a nyitott szájába.



TÓTH ÁGNES

Kukackaland

Volt egy tucat kopasz kukac,
kik nem ültek tétlen,
araszolva másztak szét a
vadvirágos réten.
Elmentek világot látni,
jobb kupacot lelteni,
ideje is volt már innen
végre útra kelni.
Négy ment délre, öt nyugatra,
három meg keletre.
De északra egy se ment, mert
nem vágyott hidegre.

Az a négy, mely délnek tartott,
lebarnult a napon.
Akik nyugatra indultak,
elbújtak egy hajón.
Három kukac a tucattól,
kik keletre mentek,
egy kilöttyent almabortól
kótyagosak lettek.
Öt év múlva visszatértek,
ahogy megfogadták.
De sajnos a kupacukat
sehol nem találták.

Vihar jött, s mert csupasz-kopasz
testük nagyon fázott,
bekéreztek az útszéli
Borzos Borz fodrászhoz.
Borz mester épp ondolálta
Róka Réka farkát,
szánta őket s felajánlott
tizenkét parókát.
Pénzükből, mit félretettek
kerek öt év alatt,
Kukacéknak vétel után
egy centjük sem maradt.



DÖME ZSUZSA

Még szebben

Lenge szoknyát szél lebbent,
a szellőcske rápisszent,
szél szellőre rábiccent.
Mondanád-e még szebben?

Tavaszi illan: megszeppent,
megszokásból kibillent,
a helyére nyár libben.
Mondanád-e még szebben?

Ágon madár megrebbent,
s a felhőtlen idillben
rám pottyantott, imígyen:
pritty! Hogy mondjam
még szebben?

MÉSZÖLY MIKLÓS

Tréfás mese



KÁNYÁDI SÁNDOR

Kilenc pipe...

Kilenc pipe meg a lúd
a kapun kiszabadult.
Azt se mondták, gi-gá-gá,
elindultak világgá.
Tapsantyúztak nyakuk-nyújtva,
pillogtak a poros útra.
Alig mentek három utcát,
a világot máris unták.
Hú de hosszú, hú de meleg,
tovább menni nem éri meg.
S ahogy voltak, libasorba',
letottyantak mind a porba.
„Kérdezzük meg a kis csacsit,
hátha ő útbaigazít.”

Mosolygott a csacsi bölcsen;
ki tudhatná, ha még ő sem.
„Fussatok a patakig,
mert a világ ott lakik.
Alig három libanyak-hossz
út viszen el a patakhoz.”
Máris talpon, s futva fut
kilenc pipe meg a lúd.
És napestig szakadatlan
fürödtek a kis patakban.
És azóta három utca,
sőt az egész falu tudja,
hogy a világ itt, csak itt,
a kis patakban lakik.

Hiszitek, nem hiszitek – kimentem egyszer egy nagy-nagy erdőbe, amelyikben egyetlen fa sem volt.

Ennek a kerek erdőnek a legkisebb sarkában három szalmaszálból akkora tüzet raktam, hogy nappali világosság támadt.

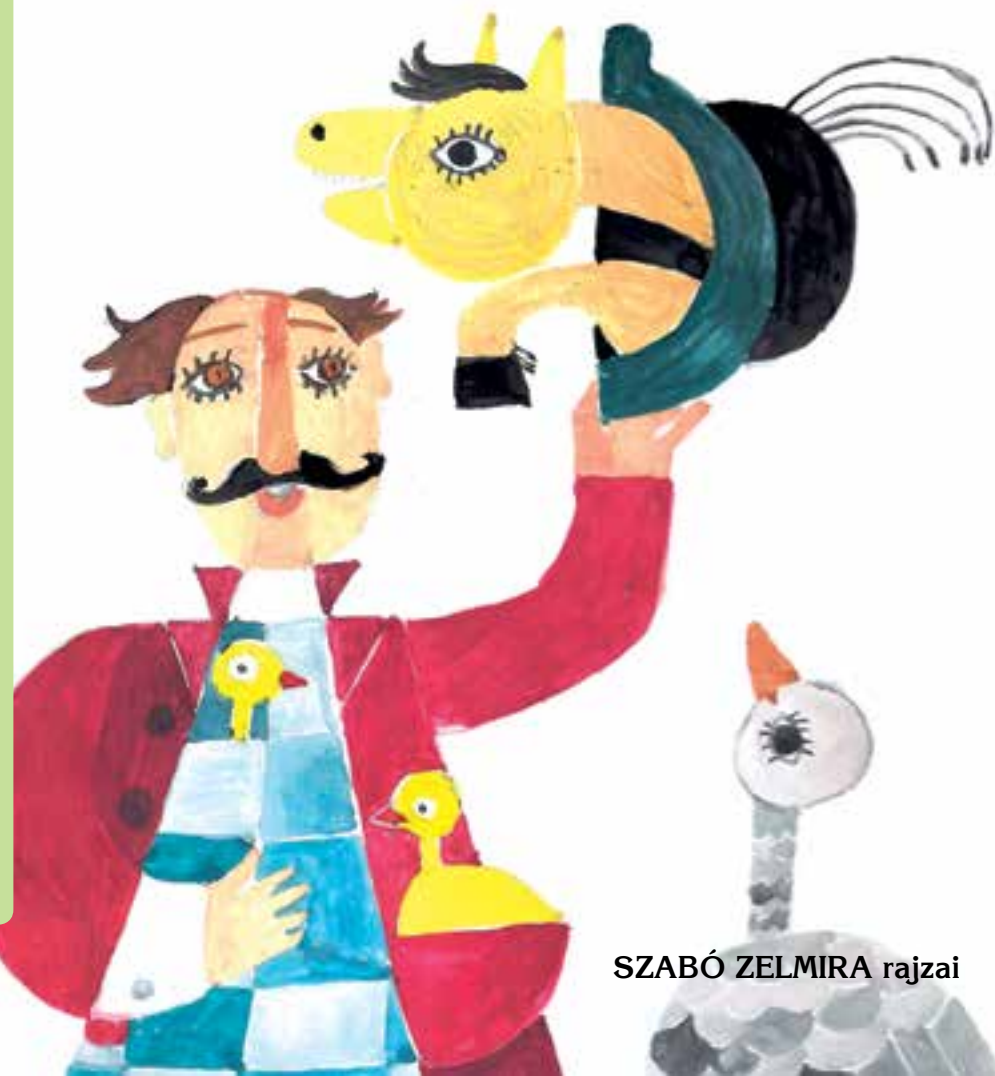
Igen ám, csak én aludni szerettem volna – s ki fia tud világosan aludni?

Elballagtam a kiszáradt patakhöz, a lyukas kalapomat csurig megmerítettem, és a hordónyi sok vizet a tűzre zuhintottam. Elaludt a tűz, s akkor én is lefeküdtem.

De ki fia tudna párna nélkül aludni? A Fakó lovamat a fejem alá raktam párnának, és horkoltam, horkoltam reggelig, pedig le se hunytam a szemem.

Hát amint reggel felébredek: uccu, Fakó, hol a nyereg?! Talán megették az egerek? Nem találom egyiket sem. Benézek a jobb zsebembe: semmi. Benézek a bal zsebembe: semmi.

Végre aztán belenéztem a lyukas kalapomba – s mit látok! Ott aludt a Fakó nyergestül-mindenestül, még a pat-



SZABÓ ZELMIRA rajzai

BALÁZS TIBOR

Csoda- csacsi

Futóversenyt rendez csacsi, gyülekeznek szamarai, startvonalnál toporzékol legalább háromszáz akol.

Meglódul a patás sereg, alattuk az út sistereg, futnak egymás hegyén-hátán, ködbe vésznek szőrén-szálán.

Hol előre, hol meg hátra, futnak a szép vakvilágba, fittyet hánynak délnek, télnek, céliránynak, iránytűnek,

kifutnak az összes hegyből, jégmezőkből, fűzesekből. Kifutnak a friss lankákból, minden erdei csapásból,

maguk mögött falu, város, kis tanyánk, a héthatáros, és hol senki más, ott járnak: rögjein a szabadságnak...

kója is ezüst volt. Örömben akkorát rikkantottam, hogy még a saját hangomat sem hallottam meg.

De meghallotta egy kicsi madár – azt hiszem, mókus volt –, és ijedtében úgy elkezdett futni, hogy feldöntötte a csipkebokrot.

Hej, ez volt ám csak mulatság!

Úgy hullott a csipkebokorról a dió, hogy majd agyonvert a mogyoró.

Akkor hátamra kaptam a Fakót, felpattantam a nyeregbe, és meg sem álltam a Tiszáig.

Volt a zsebemben egy dió, azt kétfelé vettem. Egyik volt a hajó, a másik az evező. Úgy áteveztem a Tiszán, hogy csupa por lett a lábam. A Tisza partján volt egy ház, ott sütötték-főzték a hurkát, lakodalmat ültek. A menyasszonyt Jancsinak hívták, a vőlegényt Juliskának. Három napig állt a bál, és olyan temérdek töltött káposztát ettünk, hogy még most is csikarja a hasamat a tökmag!

Végezetül felszántottam a Tiszát, vettem bele lúdfüvet, nyúlfüvet, fenkövet, s mire megjött a tél, termett is az három kéve bidres-bodros, cikkés-cakkos, salamánkos pogácsát!

Így volt, nem másképp!

Aki a mesét egy hallásból ugyanígy elmondja, ügyesebb, mint én.



Durci

Hol volt, hol nem volt, a messzi Afrika legmélyebb tavában élt csíkos bölcsőszájú anya és száz porontya. Mind a száznak saját kicsi bölcsője volt anya nagy bölcsőszájában.

Ha a kicsinyek aludtak a bölcsőkben, csíkos anya is szundikált. Ha a kicsinyek virgonckodtak, anya is mosolygott. Ha a kicsinyek túlságosan is mozgolódtak, anya szelíden megmozgatta az állkapcsát, s azaz helyreállt a rend.

Délutánonként csíkos anya kiúszott kicsinyeivel a tómeíyi játszótérre. Kinyitotta bölcsőszáját, mint egy nagy kaput, a porontyok kiözönlöttek rajta, és máris játékba kezdtek. Kergetőztek, bújócskáztak, légbuborékokkal labdáztek. Csíkos anya mosolyogva gyönyörködött gyermekeiben.

Csak a legkisebb poronty ellenkezett:

– Nem kergetőzöm, mert megfogtok! Nem bújócskázom, mert megtaláltok! Nem labdázom, mert a légbuborék csak az enyém! Nem játszom, nem játszom!

Nem is játszott vele senki.

Este csíkos anya újból kitátotta bölcsőszáját, ez azt jelentette, hogy „Ide! Ide!”

A porontyok beözönlöttek rajta, és anya elindult velük hazafelé.

A kicsinyek a bölcsőkben is folytatták a játékot. Hol egyik, hol másik bölcsőjébe bújtak, ugráltak, kergetőztek. Csíkos anya mosolyogva túrte gyermekei simogató hancúrozását.

Csak a legkisebb poronty ellenkezett:

– Az én bölcsőmbe ne jöjjön senki! Az én bölcsőm csak az enyém! Nem játszom, nem játszom!

Addig ellenkezett, addig durcáskodott, míg a testvérei elnevezték Durcinak.

Egy nap csíkos család mellé új család érkezett a játszótérre: pöttyös anya és porontyai. A két anya kitátotta bölcsőszáját, a csíkos porontyok, pöttyös porontyok kiözönlöttek rajta, és máris játékba kezdtek.

A porontyok kergetőztek, bújócskáztek, labdáztek, az anyák tereferéltek. Mindenki jól érezte magát, csak Durci durcáskodott.

– Ez nem ér! Velem nem törődik senki! Nem játszom, elmegyek!

Talán el is ment volna, ám ekkor a legsötétebb hínár mögött kavarnogni kezdett a víz. Kavargott, kavargott, majd feltűnt egy ragadozóhal. Lassan úszott a játszadózó kicsinyek felé.





– Ide! Ide! – tátogtak rémülten az anyák. A porontyok villámgyorsan abbahagyták a kergetőzést, és suhantak a védelmet jelentő bölcsőszájukba.

Durci is menekült! Olyan gyorsan úszott, mint még soha életében. Már bent volt anya szájában, de ijedtében még háromszor körbeúszta a gyerekszobát, mire megállt a saját kis bölcsőjénél. Még soha nem örült így neki.

– Enyém a legjobb bölcső! Bemegyek, és benne is maradok! – gondolta.

Ám a bölcsőben már volt valaki.

– Ez nem ér! Ez az én bölcsőm! Menj innen, nem játszom! – sivította Durci.

– Jaj, de mókás vagy! Gyere mellém, elérünk ketten is! – bukkant elő egy fejecske a bölcsőből.

Durci akkor látta, hogy a bölcsőben egy pöttyös poronty kuporog.

– Ne oda menj! Hozzám gyere! Itt is van hely! Gyere, gyere! – hallatszott innen is, onnan is.

Durci nem akart hinni a szemének: minden bölcsőből egy-egy pöttyös poronty integetett az uszonyával. Semmi kétség, ijedtében pöttyös anya gyerekszobájába menekült!

– Ez nem ér! Ezek itt idegenek! Nem játszom! Én hazamegyek! – sírta el magát Durci.

– Ne sírj, csíkoska! Ne félj tőlünk! Van itt hely bőven! Holnap hazaviszünk! – vigasztalták versengve a pöttyös porontyok.

Aztán sorsot húztak, hogy ki mellett aludjon a csíkos csemete.

Durci csodálkozva érezte, hogy milyen jó érzés, ha mellébújjik egy másik poronty. Békésen aludt reggelig.

Másnap, a játszótéren, csíkos anya boldogan ölelte magához elveszettnek hitt, legkisebb porontyát. A testvérek is örömmel táncolták körül, ám amikor elkezdődött a játék, óvatosan tisztos távolságba húzódtak tőle.

Durci elkapott egy légbuborékot:

– Repül a labda! Ki játszik velem? Kapd el, dobd el! Ér a nevem!

A csíkos testvérek csodálkozva bámultak legkisebb testvérükre. Ám nem sokáig csodálkoztak, inkább akkora labdacsatába kezdtek, amelyet még nem látott a tómeiyi játszótér. Csíkosak játszottak pöttyösökkel, pöttyösök csíkosakkal, és attól kezdve így ment ez napról napra, délutánról délutánra.

Este elkészönt egymástól a pöttyös csapat meg a csíkos csapat, és folytatódott a játék csíkos anya bölcsőszájában. Kergetőztek, hancúroztak bölcsőről bölcsőre a csíkos testvérek egészen addig, míg csak anya szelíden meg nem mozgatta az állkapcsát. Akkor elnyugodtak, s aludtak reggelig. Aludt Durci is, a saját bölcsőjében, vagy egy másikban. Egyedül vagy egy csíkos testvérkéjével.

Aki nem hiszi, szálljon le a távoli Afrika legmélyebb tavának fenekére, és nézze meg, hogy igazat meséltem-e.

Így volt, nem így volt, égből pottyant mese volt!

Tengernézőben

Esős nyárvége volt. Az erdei ösvénynek nyoma veszett a hirtelen leszállt alkonyi ködben. Teofil, a törpe az orráig sem látott a szamárszürkességben. Erre-arra botorkált, ismerős bokrokat keresgélve próbált tájékozódni, hogy valahogy hazataláljon a szedergyűjtésből.

Ahogy tapogatózott, egyszer csak úgy érezte, hogy keze dús árvalányhajba tévedt. Megörült neki. Milyen primán fog mutatni az új kalapomon – gondolta, és marokra fogta, hogy leszakítsa. De mivel az árvalányhaj nem engedte magát, rángatni, tépni kezdte.

Abban a pillanatban fülrepestő ordítás hasított a csendbe:

– Segítség! Meg akarnak kopasztani!

Teofil kővé dermedt. A hang ismerős volt számára. Azonnal rájött, hogy egy régen látott barátja üstökét tépázza.

– Tádeus, csak nem te vagy az? – kérdezte remegő hangon.

– Ki más lehetne? Megáll az eszem, Teofil! Mi ütött beléd, hogy így letámadtál?

– Ne haragudj, csak ez a köd... Árvalányhajnak hittem a bozontod... – mentegőzött szégyenkezve. – De ha már így „hajba kaptunk”, meséj, mi van veled?

– Amióta nyugdíjaztak, a közeli lakótelepre költöztem. A hetedikem lakom egy kis lakásban – mondta Tádeus megbékélve.

– És nem hiányzik a tenger? – érdeklődött Teofil.

– Csak nem képzeled, hogy egy vérbeli tengerész

meglehet tenger nélkül? Minden nap vízre szállok.

– Hogyan? Több száz kilométerre vagyunk a tengertől! – csodálkozott Teofil.

– Hiába is mondanám, nem értenéd... Tudod mit? Inkább gyere, látogass meg, meghívlak vacsorára.

Teofil furdalta a kíváncsiság. Elfogadta a meghívást, és barátja nyomába szegődött a lassan oszladozó ködben.

Rövid időn belül meg is érkeztek Tádeus otthonához. Az erdőszéli lakótelep olyan volt, mintha legókockákból építették volna. Teofil nehezen haladt felfelé. Szakálláról vízesésként patakzott a verejték.

– Elkelve itt egy felvonó – zihálta kifulladásra.

– Az a lusta embereknek való – mondta barátja, zergeként szedve a lépcsőfokokat.

A hetedikre érve Tádeus kinyitotta lakása ajtaját, és betessékelte vendégét a lépésnyi konyhába.

– Ígyunk egy kis bodza-





BALÁZS IMRE JÓZSEF

A színek nélküli sziget

Mi lenne, ha... mi lenne?
Kimennék a szigetre,
Hol pálmafák fehérlenek,
S gyűjteném a színeket.

Mi lenne, ha mi lennénk?
Bozót színű fehérség,
Vakító, szép alkonyat,
Elönthetném a partokat.

Mi lenne, ha ma lenne?
Csak beúsznál a szemembe,
Hol nincs idő, se szél, se szó,
Mindent megvilágító.

szörpöt, aztán kiviszlek a tengerre – mondta Teofil felé nyújtva egy poharat.

Teofil nem értette, hogy milyen tengerről beszél a kivénhedt tengerész. Elveszítette volna ép eszét? De nem volt ideje sokáig morfondírozni, mert Tádeus kinyitotta egyetlen szobája ajtaját.

Teofil még lélegzeni is elfelejtett. A szobában ott ringatózott a tenger. Éppen apály volt. A parton kagylók százai sziporkáztak a napfényben. Beszálltak az ajtófélfához kikötött csónakba, és elindultak egy fákkal szegélyezett, tágas öböl irányába.

– Tudod, körbejárom a tengerem – szólalt meg a tengerész. – Minden nap sorra veszek egy-egy öblöt. Megszámálhatatlanul sok öbölben jártam már, és legalább annyi van még hátra.

– Valami céllal teszed mindezt? Vagy csak úgy?

– Igen, keresek valakit.

– Kit?

– Egy kisfiút.

– És miért?
– Segítenem kell neki.
– Segítened?
– Igen, egy homokvárat befejezni.

– Miért? Nem tudja nélkülöd megépíteni?

– Nem, mert a hullám folyton elmossa, amit felépített.

– És ki az a kisfiú?
– Jómagam.
– Temagad? – döbbsent meg Teofil a válasz hallatán.
– Igen, én, hetvenhárom évvel ezelőtt.

Teofil elgondolkodva nézte a hullámzást. Bejárták az öblöt, de senkivel sem találkoztak.

– Lehet, hogy majd holnap, a következő öbölben... – reménykedett Tádeus, és visszafordította a csónakot.

Csöndesen eveztek az alkonyi fényben. Mielőtt kikötöttek volna, Tádeus egy hálót kotort elő a csónak aljából, és a vízbe merítette. Néhány perc múlva ki húzta. Öt szardínia ficánkolt benne. Egy fölöttük köröző

sirály gyorsan lecsapott, és elragadott egyet belőlük.

– Nem baj, így is jut elég. Kettő neked, kettő nekem – nyugtázta a tengerész, immár a parton.

A kifáradt evezősök éhesen tértek vissza a konyhába. Tádeus megpucolta, és megsütötte a halakat. Szótlanul vacsoráztak.

– Indulnom kell – állt fel az asztaltól Teofil. Terka már vár rám. Remélem, nem fogja megkérdezni, merre jártam, mert ha elmesélném, megint azt mondaná, hogy bolondokat beszélek.

Azzal fogta kosarát, elköszönt barátjától, leereszkedett a hetedikről, és az erdei ösvény felé vette az irányt.

A csíkos rokolya

Csíksországban, ahol az erdők zölddebbek talán, mint máshol*, s a fenyőfák olyan magasak, hogy a fellegeket tartják, éldegélt két család, az egyik Felcsíkon, a másik Alcsíkon. Szegények vótak, mégis boldogan éltek, hiszen az egyiknek vót egy szép, takaros leánya, a másiknak pedig egy dolgos, daliás fia.

A legény meg a leány erősen megszerették egymást.

– Végy el engem, te szegény, ketten leszünk szegények – mondta a leány.

Hiába szerette a legény a leányt, üres vót a zsebe, lakodalomra gondolni sem mert.

Egy napon Csík király katonái járták a vidéket, s legényeket toboroztak huszárnak a király seregébe. Jutalmat ígértek annak, aki kiszabadítja a szomszéd király fogóságából Csík király leányát.

– Itt az alkalom – lelkesedett neki Bágyon, mert így hívták a legényt –, egy éle-

tem, egy halálom, visszahozom a király leányát – mondta, s beállt huszárnak.

Hej, de nyalka volt a huszárruhában! Kék vót a dolmánya, akár a nyári égbolt, s rajta az aranyzsinórok úgy csillogtak, mint a napsugarak. Sírt a leány, mint a záporosó.

– Várj reám! – intett mátkájának Bágyon, lóra pattant, s nagy sebesen elvágtatott.

Hetedhét határon túl járt, amikor egy rengeteg erdőbe ért. Sötét sűrűjén még a madár sem tudott átalrepülni. Hogy es tudna ezen átjutni? – töprengett. Ahogy ott bucsalódik*, egyszer csak egy hatalmas fekete árnyék emelkedik felette. Jaj, Őram, Teremtőm, hát egy dibdáb* medve áll előtte.

– Adjon Isten jó napot, medve uram! – köszönté Bágyon szemrebbenés nélkül.

– No, te huszár, szerencséd, hogy tisztességesen szóltál hezzám – dörmögte a medve. – Én vagyok ennek az erdőnek a királya. Halljam hát, mi járatban vagy?

Elmesélte Bágyon, hogy milyen tervvel van, s mit ígért az otthoniaknak.

– Én segítek neked – mondá a medve –, de csak egy feltétellel, ha itt hagyod nekem feleségül a kiszabadított királyleányt.

Mit vót mit tenni, beleegyezett Bágyon. Ekkor csapás nyílt az erdőn, s átallovagolhatott rajta sértetlenül. Ment vagy két mérföldet, amikor irgalmatlan nagy hegy állta útját. Akkora vót, hogy se megkerülni, se megmászni nem lehetett.

– Nem látom többé a kedvesemet –, engedte esmént búnak a fejét Bágyon. – Hátam megett sűrű erdő, előttem égig érő hegy.

Ahogy így kesereg, elélükken* egy csúf kis kobold. Csupa szőr vót, s a szeme égett, akár a parázs.



– Jó estét kívánok, akárki es légy! – köszönt neki Bágyon illedelmesen.

– No, te huszár, szerencséd, hogy szépen köszöntöttél, mert különben gyökeret eresztett volna a lábad.

– Nekem már ügyes mindegy – sóhajtott Bágyon, s elmesélte búját-baját.

– Segítek – mondá vigyorogva a kobold –, ha cserébe itt hagyod nekem a királyleányt.

Mit tehetett Bágyon, neki es odaigérte a királyleányt. Kettényílt a hegy, a túldalton csillogó üvegpalota tárult szeme elé. Az egyik ablakban a szépséges királyleány.

– Jere, szökjünk! – kiálta fel hezzá Bágyon.

– Tedd le erről az eszedet – szipogott a királyleány. – Ahajt* jön a sárkánykirály, s darabokra szaggat!

Megfordította lova lábán a patkót, térült egyet, nyeregbe kapta a királyleányt, s elvágtattak. Alighogy felszállt a por, megérkezett a sárkány. Már messziről érezte az emberszagot, s okádtá a tüzet, de hiába követte a nyomokat, rossz irányba indult.

Ezalatt Bágyon s a királyleány a hegyhez ért. A hegy kettévált előttük. De tálentás* legény vót Bágyon, bizon nem állt meg, hanem továbbvágatott. Mire a kobold észbe kapott, már ungon-berken túl jártak.

Megnyílt előttük az erdő is, a medve loholt utánuk, de a nyomok őt es rossz irányba vezették. A medve a koboldot, a kobold a sárkánykirályt kergette, míg össze nem ütköztek, s mérgüket egymáson ki nem tombolták.



Vót öröm a királyi udvarban! A király fele királyságát s leánya kezét adta Bágyonnak.

– Köszönöm, királyom – hajolt meg Bágyon –, de van énnékem szívem választottja, hadd jöjjön a palotába.

Jött a leány piros-fekete labodás* rokolyában s lájbiban. Egymás nyakába borultak, s még aznap lakodalmat tartottak. A király annyi hold földet adott nekik, ahány fekete csík volt a menyasszony rokolyáján.

Boldogan éltek, míg meg nem haltak. Csíkos csíki rokolya, mese végén pontocska.

* Olvassátok el Kányádi Sándor Nyerges-tető című versét. *Bucsálódik*: búslakodik; *dibdáb*: nagy, lomha; *elélükken*: véletlenül előáll; *ahajt*: abban a helyben; *tálentás*: okos; *labodás*: csíkos



A székelyek Atila hunjainak leszármazottai. Nem mentek Csaba királyfival Ázsiába, hanem helyben maradtak, hogy védjék a haza keleti gyepűjét. Testvéreként fogadták Árpád honviszsfoglaló magyarjait, hadba szálltak, valahányszor veszély fenyegette a Kárpát-hazát. Szűk posztóharisnyájuk a zord időjáráshoz és a lovagláshoz igazított viselet. Rajta a sújtás a fegyvercsapást tompította. Aranyzsinóros kék huszármentéjük a székely zászló színeit idézi.

A csíki székely asszonyok piros-fekete csíkos szőtte a földet és az érte ontott vért, de az életerőt is jelképezi. A csíkok szélessége a lány vagonáról vallott.



GYŐZTES CSATÁNK HŐSÖK VITÉZEK! NEM TEREM MA PÁRJA



Atanév utolsó meséjében nem is egy, hanem három olyan vitéz szerepel, akinek *nem terem ma párja hetedhét országban*. A címül választott sort Arany János Toldi Miklósról írta. Ő az egyik hőse júniusi mesémnek. A másik kettő vitézségben nem, de rangban fölötte állt: Lackfi István a hadvezére, Nagy Lajos a királya volt Toldinak. Együtt vívtak sok-sok csatát, együtt szerepelnek krónikákban, népmondákban, magyar és olasz irodalmi művekben.



A király nagyságát országának ereje méri. I. Lajos magyar és lengyel királyt méltán emlegeti nagyként az utókor. Uralkodása alatt, 1342-től 1382-ig a Magyar Királyság visszanyerte régi fényét: archiregnum, főkirályság lett. Nagy Lajos címerében az Árpád-sávok és az Anjou-liliomok mellett ott találjuk a meghódított országok, tartományok jelképeit is, hiszen Magyarország, Lengyelország, Dalmácia, Horvátország, Ráma, Szerbia, Galícia, Lodomeria, Kunország, Bolgárország és Jeruzsálem királya, Salerno fejedelme, Moldva, Havasalföld, sőt néhány évig Nápoly és Velence ura is volt.

Művelt, előrelátó uralkodó, képzett, tehetséges hadvezér, bátor, már-már vakmerő katona volt. Királyságának 40 évéből 37-et végigcsatázott. Kiűzte a tatárokat, térdre kényszerítette a moldvai, a havasalföldi vajdát (megbosszulva ezzel, hogy 1330-ban Posadanál Basarab törbe csalta édesapját, Károly Róbert magyar királyt). Litván, bolgár, szerb tartományokat foglalt el, adófizetőjévé tette az Adriai-tenger legnagyobb hatalmát, Velencét.

A háború sokba kerül, erős gazdasági háttér nélkül kudarcra van ítélve. Nagy Lajos kincstára tele volt, az arany- és ezüstpénz fedezték a hadi költségeket, bőven jutott adományokra, szövetségkötésre is. Háborúit idegen földön vívta, az országban béke honolt, városok, várak, templomok épültek, fejlődött a kézművészet, a tudomány, a művészet. A pestisjárvány 1348 tavaszán azért nem szedett nálunk annyi áldozatot, mert nem volt olyan kosz, zsúfoltság és éhínség, mint a „civilizált” Nyugaton.

I. Lajost gondos, igényes neveléssel készítették fel a királyságra, a Jóisten is gazdagon megajándékozta uralkodói talentumokkal, ám nagyságának legerősebb pillére a hit és az áldozatvállalás volt. Legendák egész sora őrzi lelki nemességének példáit. Igazi lovagkirály volt.



Nagy Lajos királysága

Ki volt első lovagkirályunk, Nagy Lajos példaképe, akinek sírjánál 16 évesen, mindjárt koronázása után megesküdött, hogy az igazságért és országa javáért áldozza életét?

Személyes példájával lelkesítette katonáit: az élvonalban harcolt, elsőként hágott az ostromlétrára, sebesülten sem hátrált meg, életét kockáztatva mentette ki az örvénylő folyóból közvitézét. A legyőzöttekkel emberségesen bánt, katonáit sem engedte garázdálkodni, beszennyezni a magyar tisztességet.

Mint annyiszor a történelemben, Nyugat most sem értette, miért áldoznak a magyarok oly sok életet, aranyat, ezüstöt egy-egy reménytelen cél érdekében. Miért indította Nagy Lajos Itáliába előbb édesanyját, 5 tonna arannyal, 6 tonna ezüsttel, majd hadvezérét, Lackfi Istvánt tízezer vitézzel. Hiszen nem ért ennyit a nápolyi trón.

Az igazság viszont – legalábbis nekünk – mindennél többet ért! A nápolyi király megszegte Károly Róbertnek tett ígéretét, miszerint ha Lajos öccse, András feleségül veszi unokáját, Johannát, együtt uralkodnak az itáliai városállamban. Lajos nem nyugodott bele az árulásba, mire Johanna udvaroncái meggyilkolták Andrást. A nápolyi hadjáratok, diplomáciai erőfeszítések a gyilkosok és árulók ellen irányultak.

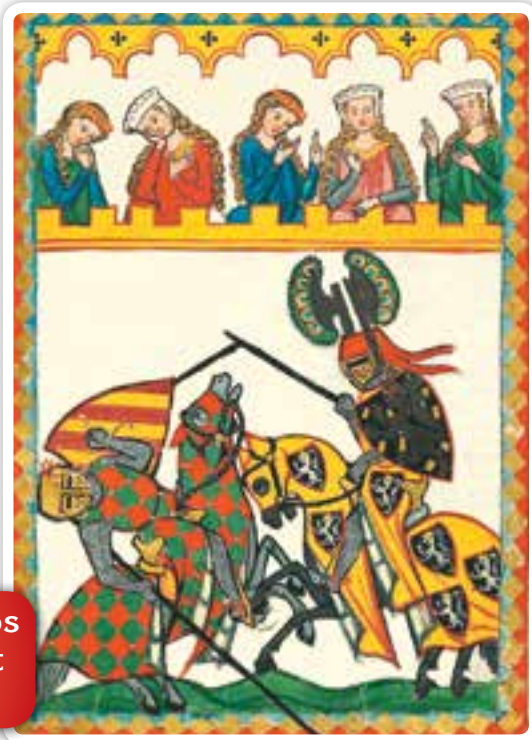
A legtöbb csatában maga a király lovagolt az élen, de győzelmeiben komoly szerepe

volt hű hadvezérének, Lackfi Istvánnak és legendás erejű vitézének, Toldi Miklósnak is. Idegen terepen, ellenséges országban, a csalástól vissza sosem riadó ellenféllel szemben is egyik győzelmüket a másik után aratták, egyik hatalmas várat a másik után vették be a magyarok.

Egy krónikás szerzetes így álmélkolt: *A magyarok oly csodás győzelmeiket arattak, hogy hűsz vagy nem sokkal több magyar harcban legyőzött, és veszteség nélkül elfogott hatszáz ellenséges fegyverest.*

Húszan hatszáz ellen? Mi adott erőt kardjuknak, karjuknak? Tíz mesében bizonyítottam, hogy hajdani győzelmeink titka a hit, az igaz cél, a tiszta lélek, a közösségért vállalt áldozat volt. Aki nem ezekből kovácsolja páncélját, örökké vesztes lesz. A mához közeledve egyre több lett az idegenség bennünk: csorbult igazságunk kardja, már nem védett oly erős pajzs-ként erkölcsi tisztaságunk. Ritkultak, de azért még voltak győztes csatáink, hőseink. Szeptembertől róluk mesélek.

Zsigmond Emese



Mit jelentett Nagy Lajos korában, és mit jelent ma a lovagiasság?



Havonta 3 díjat!

Márciusi megfejtések: Árpádnak öt fia volt. Levente 895 körül, a honvisszafoglalás előkészítése közben, a bolgárok elleni ütközetben vesztette életét. Tarhos, Űllő és Jutas 907-ben, a pozsonyi csatában halt hősi halált. Zolta (Solt) fejedelem győztes hadjáratokat vezetett Nyugat-Európába a Szent Korona visszaszerzéséért. 949-ben esett el. **Nyertesek:** Kovács Koppány, Barót; a sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Líceum IV. A osztálya; tordaharasztoni olvasóink.

ARANY JÁNOS

Toldi

Részletek

Egyszer jön a nagy cseh Buda vára felől,
Táncol nagy lovával a korláton belől;
Káromkodik csúnyán, a magyart böcsméri:
Hogy nincs, aki merje magát vele mérni.

De íme hirtelen a pesti oldalon
Nagy örömjaj támad és nagy riadalom:
Ismeretlen bajnok fekete paripán
Vágtat a zászlóhoz és mérkőzni kíván.

Sisakellenzője le vagyon bocsátva,
Csúcsáról fehér toll libeg-lobog hátra;
Toldi (mert hisz' ő volt) a tollat levészi,
Mindjárt ott teremnek a király vitézi,

S eveznek a tollal, mint hogy tisztök tartja,
A cseh bajvivóhoz a budai partra;
Vérszín a cseh tolla, fölcseréli vele:
A bajra hívásnak volt e dolog jele.

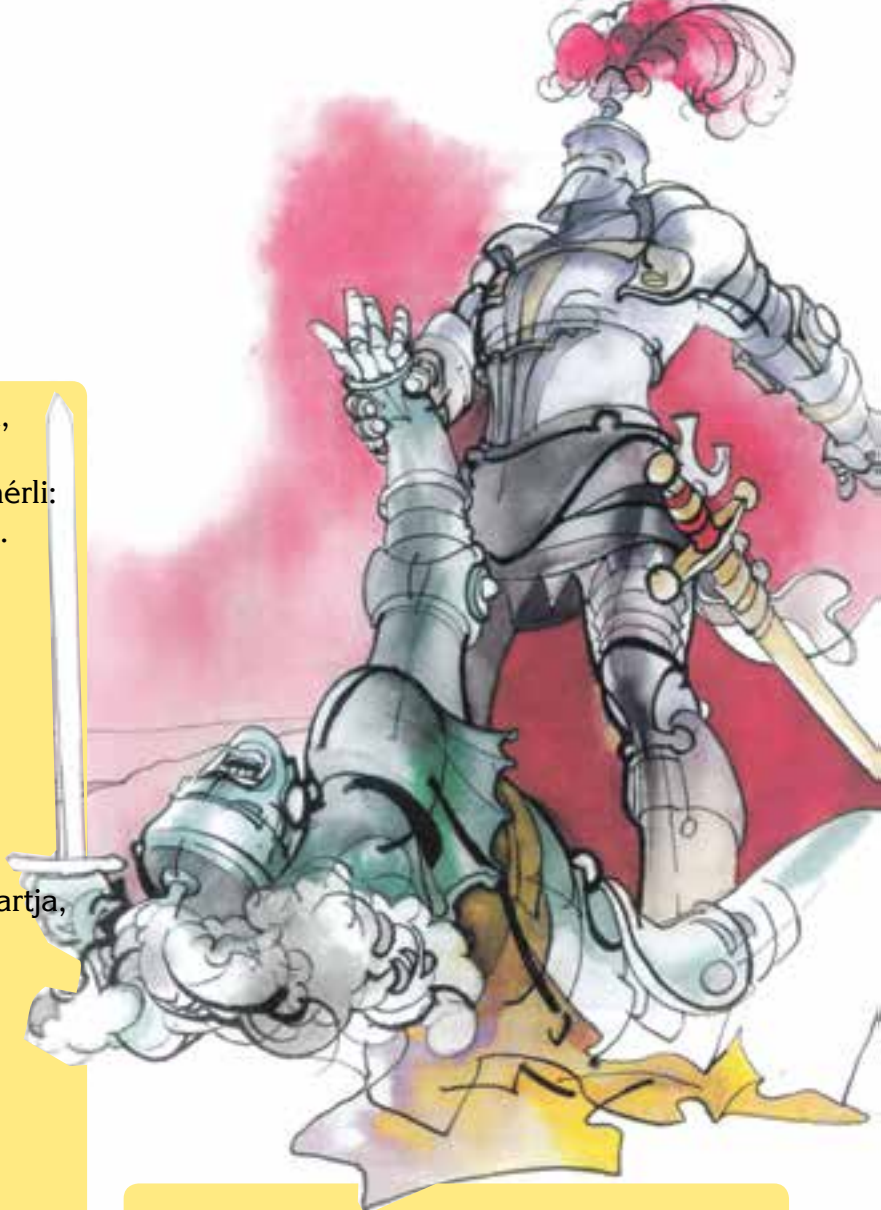
Ezalatt a várba gyors híradók mentek.
A király lejött és sok nagyúri rendek,
A két bajnok pedig csónakon egyszerre
Indult s érkezett meg a bajvivó helyre.

.....
Összeszedte Toldi roppant nagy erejét,
S megszorítá szörnyen a bajnok tenyerét;
Engedett a kesztyű és összelapula,
Kihasadozott a csehnek minden ujja.

.....
Aztán megragadta Toldi csak úgy kézzel,
Rángatta a csehet szörnyű erejével,
Ropogott keze közt, elolvadt a teste;
Végre így könyörgött a cseh térdre esve:

„Kérlek, édes fiam! Ne kívánd halálom,
Minden vagyonomat, ím, neked ajánlom”...

.....
Toldinak a szíve hajlott a kérésen,
„Legyen úgy” felelte, „marhádat elvészem,
De azt is korántsem magamnak kívánom,
Két vitézt megöltél: az anyjoknak szánom.



Most, mint alamizsnát, megadom életed.
Hanem tégy hit alatt erős ígéretet:
Hogy habár mély tenger nyelné el hazádat,
A mi országunkra mégsem teszed lábad.”

Mindent felfogadott a bajnok ijedten,
S békével mentek a csónak felé ketten:
Hát egyszer a nagy cseh, nekihazakodva,
Toldihoz hátulról hozzávág orozva.

Szerencse, hogy Toldi a Duna tükrében
Meglátta, s megkapá a kardot kezében.
Leborult a nagy cseh: „Kegyelem! irgalom!”
„Eredj, kérd Istentől: utad megmutatom.”

S amely kardot ő az álnok csehtől elvett,
Avval adott néki örökös kegyelmet.
Íziben elmetszé fejét a testétől,
Piros lett a nagy kard gazdája véréből.

Toldi felmutatja a fejet a kardon,
Nagy rivalgás támad kétfelől a parton:
Tapsolnak, kiáltnak, zászlót lobogtatnak;
Buda nagy hegyei visszakurjongatnak.

.....



Madárhangok

Gólya



Holló



Bagoly



Veréb



Vércse



Vadliba



Feketerigó



Havonta!
3 díjat!
sorozatunk

Kiskópé

Madárnyelv: ki hogyan „beszél”? Párosítsd a madárnevet a számmal. 1. csiripel 2. fütyül 3. gágog 4. huhog 5. károg 6. kelepel 7. vijjog
Melyik madarunk kiáltja a nevét?

Márciusi megfejtés: A harkály maga ácsolja odúját. Talált odúban fészkel a bagoly, a galamb, a cinke, a csuszka, a zöldküllő, a búbos banka, a barázdabillegető, a seregély, a veréb, a rozsfarkú, a vörösbegy, az ökörszem, a kormos légykapó, a fakusz. **Nyertesek:** a marosvásárhelyi N. Bălcescu Iskola III. B osztálya; a seprődi III.; az eszteleneki II. osztály.

A csodálatos madárvilág nélkül sokkal szegényebb lenne a Természet és emberi életünk is. **Minden évszagnak megvan a sajátos madárkórusa.** A legszebben és legváltozatosabban tavasszal zeng a párválasztás lázában égő madarak dala.

Nyáron csendesebb a madárének, de ilyenkor is minden hím elszántan védi területének határait. A „hangkerítés” valamennyi rivális számára nyilvánvaló jelzés: „Eddig és ne tovább!”

Ősszel a vonuló vándormadarak toborzó, csapatösszetartó hangja tölti be a levegőt.

De a tél sem néma. Itt telelő madaraink, habár nem hangoskodnak annyit, mint a többi évszakban, azért hallatják hangjukat levegőben, földön, fák és bokrok ágain. Gondoljunk csak a verébcsiripelésre, a feketerigó halk trillájára, a cinkék pityegésére vagy a harkály rikoltására. De a téli hajnalok és alkonyok hangulata sem lenne teljes varjúkárogás nélkül.

A madarak az élővilág leghangosabb tagjai. Be nem áll a csőrük: dalolnak, csicseregnek, fütyülnek, csiripelnek, pityegnek, csivitelnek, kárognak, hápognak, gágognak, rikoltanak, huhognak, vijjognak, kelepelnek, ki-ki képessége szerint.

Ami a művészi teljesítményt illeti, kétségtelenül az énekesmadarak állnak az élen olyannyira, hogy nagy komponisták (Mozart, Beethoven, Vivaldi, Ravel, Strauss, Enescu) alkotásaiban madár-dallamokra lehet ráismerni.

Az énekesmadarak olyasmire képesek, amit operaénekesek minden bizonnyal megirigyelhetnek: **hosszú percek át tudnak megszakítás, szünet nélkül énekelni.** Hogyan lehetséges ez? A madarak légzőkészüléke eltér az emlősökétől: tüdejük 10–12 légzsákkal áll kapcsolatban, amelyek beékelődnek az izmok közé, s úgy működnek, mint a duda vagy az orgona fújtatója. Az izmok összehúzódásával kipréselődik belőlük a levegő, elernyedésével pedig ismét megtelnek.

Melyik madár muzsikál a farkával? Az Észak-Amerikában élő kolibri. Ezek a kis madárkák 30 méter magasból „leejtik” magukat. Zuhanórepüléskor a legyezőszerűen széttárt faroktollak között

fütyül át a szél. Ezzel a muzsikával udvarol párjának a hím.

Melyik a lehangosabb? Kétségtelenül az Új-Zéland szigetein élő kakapó vagy bagolypapagáj. A hím a sziréna vagy a lökhajtásos repülőgép hangerejével hívja a tojót, mely csak 4 évenként költ, ugyanis akkor érik az a gyümölcs, amivel a fiókák táplálkoznak.

Vannak-e beszélő madarak? Egyes papagájfajok nyelve vastagabb és mozgékonyabb, mint a többi madaré, és agyuk is fejlettebb. Egy Alex nevű szürkepapagáj 200 szót tudott „értelmesen” használni, és 500 szó jelentését ismerte.

A nálunk élő madarak közül a varjúfélék a legértelmesebbek. A szajkók is képesek hangutánczásra. Fekete István egyik regényében egy szajkóról ír, amelyik olyan kitűnően tudta utánozni a gémeskút nyikorgását, hogy az embereket is megtévesztette.

BITAY ÉVA



A kakapó a lehangosabb, a szürkepapagáj a legbeszédesebb madár

Mit gondol...

a kutyus? A legtréfásabb ötleteket közöljük.



MIT GONDOL AZ ŐZ? HÁT A VARJÚ?

A márciusi képünkhöz érkezett ötletekből:

- Hű, micsoda kilátás nyílik innen! – Hé, a buksim nem kilátó, nem is magasles!
- Jó kis pihenőhely, sőt fészket is építhetnék ide! – Mit fizetsz a telekért, varjú koma?
- Itt ez a puha, mohás farönk, rászállok. – De a fejem nem leszállópálya!
- Helyzetjelentést kérek! – Vadász a láthatáron, fussunk!
- Kicsit imbolyog velem ez a talapzat. – Igazi masszőr! De jól megvakarja a fejem!
- Kinek nem varja, ne vegye magára! – Maradhatsz, csak ne tojj a fejemre!
- Hideg a lábad, fázol? – Bizony jólesik a meleg szőnyegen állni.
- Hahó, van itt szoba kiadó? – Ha már ott vagy, vakard meg a fülemet!
- Őzike, miért olyan nagy a füled? – Hogy jobban halljam a buta kérdésedet.

Lovas Éva, Nagyvárad; Dobos Edina, Szabó Zsuzsanna, Marosvásárhely; Rákos Nikolett, Kallós Krisztina, Avasújváros; Mihály Bence, Lövete; András Csenge, Barabás Nóra, Gyergyószentmiklós;

a sepsiszentgyörgyi N. Colan Iskola IV. Waldorf osztálya; Kálmán Kinga, Máté Zsolt, Seprőd; Nagy Boróka, Abrán Bálint, Ivó; Údvardi Iringó, Porzsolt Janka, Bálint Kincső, Sepsiszentgyörgy; tordaharasztsói olvasóink



Kvak és a nádírigó



Jó reggelt, nyár!
Jó reggelt, barátaim!

Minden megvan a boldogsághoz: szabadság, napsütés, természet!

Ti is így vagytok vele? Köröskörül a természet vidám, de korántsem vakációzik, hiszen nem pihenésre, hanem lázas tevékenységre, utódnevelésre, élelemgyűjtésre fordítja a nyarat. Régen a szántóvető ember is a természet ritmusa szerint élt: nyáron volt a munka dandárja, télen a pihenés, az ünnepek ideje.

Persze, aki télen tanul, megérdemli a nyári szünidőt, de ne ücsörögjete a szobában, gyertek velem a vízpartra, ússzunk, báméskodjunk, rajzoljunk.

Ha csendben figyelünk, meghalljuk, s talán meg is látjuk a fürge kis nádírigót, amint a nád szárán le-fel szaladgál, mesterien egyensúlyoz, vékonyka karmaival kapaszkodva együtt táncol a nádszállal. De nemcsak légtornász-bajnok, hanem híres énekes és utolérhetetlen műépítész is.

Miután meggyőződik arról, hogy nem bántjuk, rázendít szerelmes dalára. Még a nádgubó hegyére is kimerészkedik, hogy énekét a szél minél messzibb vigye.

Miért kell sietnie a párválasztással? A nádírigó Európában és Ázsiában honos, a nádasok lakója, amelyek télen sem rejteket, sem ételme nem nyújtanak, ezért a kis nádírigó a meleg és meszes Afrikában telel. Sietnie kell a költéssel, fióka-neveléssel, hogy idejében útnak indulhasson.

Csak-csak-csak, csik-csik-csik-cserrek-cserrek-csik-csik-csik... – rikkantja hívogatón. Ám ekkor egy vetélytárs szalad fel a szemközti nád tetejére, és még hangosabban rázendít: karra-karra-karra-kit-kit-kit-cserke-cserke-cserke-csak-csak-csak... Így vívják a dalháborút nap-hosszat.

A nádírigó madár-világelső fészeképítésben is. Fordított kucsmára hasonlító fészke a levegőben függ, szijas fűszálak kötik az örökké ingó nádszállakhoz úgy, hogy a vad vihar sem tépi le.

Puha öblében elfér az öt halványzöld, enyhén szeplős tojás. Az anya és apa szárnybontásig neveli fiókait.





Tornász, énekes, építész nádirigó barátunk igen hasznos is, hisz rengeteg bogarat, szúnyogot fogyaszt. Űljünk még a tóparton, hallgassuk a duettet. Várjuk meg a naplementét, amikor a rigópár megpihen, s az én nemzetségem, a békakórus kezdi el koncertjét.

Jó pihenést! BRRREKKK!

Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA



Székely Boróka Noémi,
Marosvásárhely

Szeptemberben
találkozunk!



Gáspár Babett,
Albis



Kávai Rita,
Szabadka



Fazakas Abigél,
Zilah



Rejtvénypályázat

Két pályázati rejtvény, öt ajándékcsomag. Csak egyik feladat megfejtését kell beküldened, hogy az öt jutalom valamelyikét megkaphasd – amennyiben szerencséd lesz a sorsoláson.

Sikeres kobaktörést, vidám vakációt kívánok,

a Rejtvénykirály

1

Melyik a legfalánkabb állat? A vicces válasz a rejtvény megfejtése.

VÍZSZINTES

1. Szenvedés, fájdalom
3. Fafajta, a juhar népies neve (IHAR)
6. Dátumvégződés
8. Juttat
9. Tudnivaló, tény
10. Após régiesen, a napa társa
11. Korányári gyümölcs
12. Állj
13. A megfejtés
16. Római 6-os
17. Részben zsémbes!
18. Nagyobb edény
19. Nem ül
21. Nagy Irén névjegye
22. Jegyzetel
24. Sajt lesz belőle!
25. Dal, ének
26. Gyümölcsöt szárít

1	2	N		3	4	5	R	6	7
8			9					10	
	R		11				12		
13	14					15			
16			17					18	
19		20		21		22	23		24
25			A		26	SZ	L		J

FÜGGŐLEGES

1. Teveháton utazó kereskedők csoportja
2. Idős, rövidtve
3. Télvíz ..., télen
4. Útonálló, rabló
5. Antal Tamás névjegye
6. Beteggondozás
7. Napozáskor bőrünket védi

9. Anyós társa

10. Vízet ad neki
11. R!
12. Sánta Ferenc névjegye
14. Kendertörő eszköz (TILÓ)
15. Hajlott csőrű gázlómadár
20. Ligetszélek!
23. Ragasztani kezd!

VAJNÁR ILONA rejtvénye

Nyertesek

A márciusi rejtvenypályázat megfejtése: *Rabok legyünk vagy szabadok?* Nyertesek: Kiss Emese Dalma, Búzásbocsárd; Gagyi Kata Renáta, Gyulakuta; Laczkó-Albert Eszter, Gyergyóremete; a szatmárnémeti V. Lucaciu Iskola III. B; a sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola II. C osztálya; a kápolnásfalvi III. osztály.

– Melyik a legrégebbi állat?
– A pingvin, mert az még fekete-fehér.

...

– Melyik a legzsírosabb állat?
– A zsiráf.

...

– Melyik a legsárgább madár?
– A citromhéja.



Répamese – 2017

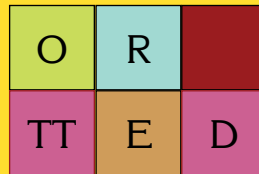
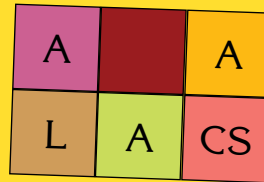
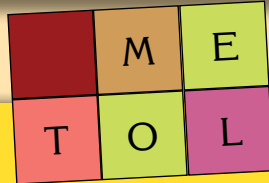
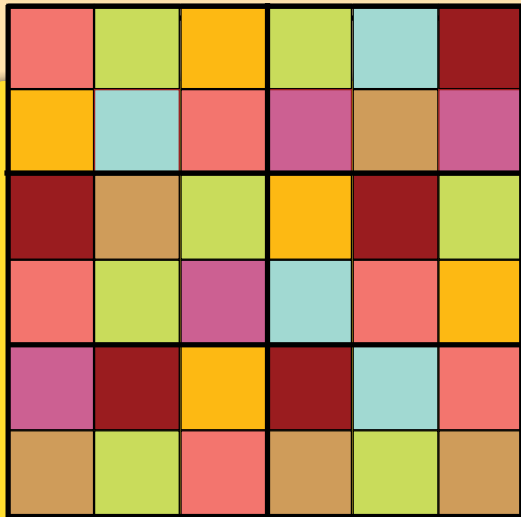


Peti,
mondd csak...



2

Az anyuka kérdésének folytatását a négyzethálóból olvashatod ki, miután bemásoltad a mozaikdarabkák betűit a helyükre. Segítenek a színek.



– Nézd azt a fecskét, szalmaszálat visz a csőrében! Vajon miért?
– Biztosan szörpöt szeretne inni.

...
– Mi történik, ha meghúzod a zsiráf fülét?
– Kirúgja alólad a létrát!

...
– Mit gondolsz, melyik állat gyorsabb: a galamb vagy a ló?
– Hát... gyalog a ló!

...
– Teknősbékaleves van? – kérdi a vendég.

– Evett már ilyet, uram? – kérdez vissza a pincér.
– Még nem.
– Akkor van!

...
– Mi van akkor, ha a sün nem megy iskolába?
– Sünidő!

...
– Elválok a feleségemtől! – mondja a sün a barátjának.
– Miért?
– Ünöm az örökös szurkálódását.

...
– Min civakodnak a csigák?
– Hogy melyiküknél legyen a házibuli.

...
– Mi a csiga foglalkozása?
– Házmaster.



Reménytelen eset

Találd ki!

1

Rája Krisztina,
Borbély Tímea,
Sáromberke:

- 1. Test és fej között van
- 2. Fa „karja”
- 3. Ollós állat
- 4. Vizet fogyasztó
- 5. Ollót, kést használ
- 6. Nem ezt
- 7. Varjúbeszéd
- 8. Földet forgat
- 9. Orosz uralkodó
- 10. Férfi blúz
- 11. Időmérő eszköz



Balogh Máté rajza,
Szilágycseh

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
NY										

2

Nyiral a Mikulás.
Keresd meg a két
rajz közti 5 apró
különbséget.



Szólj, szám!

A Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő kézdivásárhelyi országos döntőjébe 16 negyedikes csapat jutott be: Gyergyószentmiklós, Fogarasy Mihály Iskola, IV. A; Kézdivásárhely, Nagy Mózes Líceum; Kolozsvár, János Zsigmond Unitárius Kollégium, IV. B; Kovászna, IV. B; Marosvásárhely, L. Rebreanu Iskola, IV. E, Európa Iskola, IV. D; Nagyvárad, Szacsvey Imre Iskola, IV. B; Sepsiszentgyörgy, Székely Mikó Kollégium, IV. A, Mikes Kelemen Líceum, IV. B; Szatmárnémeti, Hám János Római Katolikus Líceum, Kölcsey Ferenc Főgimnázium; Székelyudvarhely, Tamási Áron Gimnázium, Bethlen Gábor Iskola; Szilágysomlyó; Torda; Vámosgálfalva csapata.

45 negyedik osztály NYELVŐR-DÍJAT kap a Napsugártól:

Ákosfalva; Barót, IV. C; Gyulakuta; Hármásfalu; Kézdialmás; Kézdiszentkereszt; Kézdiszentlélek, IV. A; Kézdivásárhely, Turóczi Mózes Iskola, IV. A, Molnár Józsiás Iskola, IV. B; Kisfülpös; Kovászna, IV. A; Magyaró, IV. B; Makfalva; Marosludas, IV. C; Marossárpatak; Marosvásárhely, Al. I. Cuza Iskola, IV. C, Dr. Bernády György Iskola, IV. C, IV. D, Dacia Iskola, IV. B, L. Rebreanu Iskola, IV. D, Művészeti Líceum, IV. B, N. Bălcescu Iskola, IV. C, R. Guga Iskola, IV. B; Nagykároly, V. Lucaciu Iskola, IV. C, Kalazanci Szent József Líceum, IV. A; Nagyvárad, 11-es Iskola, IV. B, 16-os Iskola, IV. D, Szacsvey Imre Iskola, IV. A, Szent László Líceum, IV. A; Nyáradremete; Nyárádszereda, IV. B; Sarmaság; Sáromberke; Segesvár, IV. B; Seprőd; Sepsiszentgyörgy, N. Colan Iskola, IV. B, IV. C, Mikes Kelemen Líceum, IV. A, Gödri Ferenc Iskola; Szászrégen, A. Maior Iskola, IV. B; Szatmárnémeti, Bălcescu–Petőfi Iskola, IV. C; Székelyudvarhely, Móra Ferenc Iskola, IV. A, Baczkamadarasi Kis Gergely Református Kollégium, IV. A; Vajdaszentivány, IV. B; Vetés, IV. B.

Márciusi megfejtések: 1. Magunkat ajánljuk, azaz valamire alkalmasnak tartjuk magunkat. Régi köszönésként: búcsúzunk. Vetéshez magvainkat ajánljuk. 2. Márciusi lapszámunkban hibáztunk: a bűgattyú második ú-ja is hosszú. Zúgatjuk, zúgattyúk, koppantjuk, koppantyúk, zörgetjük, zörgettyúk, csörgetjük, csörgettyúk. 3. Negyedik B osztály, hatodik kerület, ötödik emelet, hetedik vagy hetes lakrész. **Nyertesek:** Szabó Eszter, Marosvásárhely; a sepsiszentgyörgyi Várad József Iskola IV. D osztálya; a sepsikőröspataki IV. A osztály.





MASZAT MŰVÉSZ és a NYÁRI NAPFÉNY

A fényről szeretnék most mesélni nektek. Hiszen általa látjuk a színeket, a formák alakját, körvonalát.

A napfény a földi élet nélkülözhetetlen része. Fény nélkül a zöld növények elpusztulnának, de a sötétséget a legtöbb állat és az ember szervezete is meg-sínyli.

Összes érzékszervünk közül a szem tekinthető a legfontosabbnak, hiszen egy egészséges ember a külvilágból származó információk mintegy 60-80 százalékát látása révén juttatja el az agyához.

A rajzolás is, akár csak a többi alkotó tevékenység, az agy, a szem és a kéz összehangolt munkájának eredménye. Szinte mindenki kreatív valamilyen szinten. Kreatív az, aki felismeri a problémát, és újszerű megoldást alkalmaz. A kreatív ember meglátja a lényegét, és képes a rész és egész között kapcsolatokat találni.

Kevés magyar képzőművész tett szert valódi világ-hírnévre, és még ennél is kevesebb volt képes az egyetemes képzőművészetet jelentősen befolyásolni. Moholy-Nagy László közéjük tartozik. Művészetét a fényvel való viszonyán keresztül ismerhetjük meg. Folyton kísérletező művészegyéniség volt, aki otthonosan mozgott a festészet, a szobrászat, a fotó- és filmművészet, de a díszlettervezés és a reklám területén is. Munkáin a fény játssza a főszerepet.

Nyáron sokszor nagyon erősen süt a nap, erős fények és sötét árnyékok láthatók. Figyeljétek meg ti is környezetetek fény-árnyék játékait.

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI

Készítsetek rajzot, festményt vagy fotót érdekes fény-árnyék hatásokról. Játsszatok bátran a fényvel.

Havonta!
3 díjat!
sorsolásra!



1



2



3

Moholy-Nagy László
(1895–1946)
magyar fotográfus,
konstruktivista
festő,
ipari formatervező,
a Bauhaus iskola
kiemelkedő tanára.



Készítsetek arcképet Arcimboldo stílusában – így szólt a márciusi feladat. Jutalmat érdemel: a marosvásárhelyi R. Guga Iskola III. osztálya (Bordi Kacsó Szidónia rajza – 1); Márton Evelyn Kamilla, Torda (2) és Nemes Szandra, Hármásfalu – 3.



Levelező

Munka után édes a pihenés – tanít a közmondás. Derekasan dolgoztatok tíz hónapon át, hát megérdemlitek a hosszú nyári vakációt. Ez a Napsugár és a 68 oldalas **Tenger-Napsi** gondoskodik arról, hogy olvasnivalótok, rejtvényetek legyen bőven az édes pihenéshez.

Én közben már azon töröm a fejem, mivel lepjelek meg a szeptemberi Napsugárban. Addig is írjatok nekem, akárcsak: **Nagy Bettina Beatrix**, Vajdaszentivány; **Egyed Kinga**, Köpec; **Jankó B. Hajnalka**, Torja; **Hover Dorka**, Magyargyermónostor; **Kabai Péter**, Balázsfalva; **Szabó Eszter**, Trucza Imre Zsolt, **Xantus Zalán**, **Simon Dávid**, **Szabó Eszter**, Marosvásárhely; **Gorbai Eszter**, **Bancsi Anita Mónika**, Marosvécs; **Angi Boglárka**, Gyergyószentmiklós; **Tánase Dorina**, Csíkszereda; **Jakab Dorottya**, Esztelnek; **Péter Nóra**, Zabola; **Jancsó Izabella**, Olthévíz; **Kovács Aletta Alíz**, Szilágypanit; **Fazakas Abigél**, Zilah; **Balogh Ágnes**, Réka és **Zsófia**, Marosszentgyörgy; **Szilágyi Csaba Csongor**, Erdőszentgyörgy; **Botos Julianna**, Nagykároly; a **szászrégeni A. Maior Iskola IV. B**; a **szatmárnémeti Bălcescu–Petőfi Iskola IV. C**; a **marosvásárhelyi R. Guga Iskola III.**; a **gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskola III. A, IV. B**; a **székelyudvarhelyi Bethlen Gábor Iskola III. B**; a **nagyvárad** Szent László Líceum IV. A, a **Szacsvay Imre Iskola III. B**; a **sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola II. E, IV. A** osztálya; a **makfalvi IV.**; a **lövétei III. A, B**; az **esztelneki II.**; a **szilágyperecseni III. B**; a **válaszúti III. B**; a **dési III., IV.**; a **csíkmenasági IV.**; a **zabolai III. B, IV. B**; a **disznajói III.**; a **marosvécsi III. B**; a **tordai III.**; a **székelyszenterzsébeti IV. osztály**; **torjai**, **krasznahorváti**, **málnásfürdői** olvasóink.



- Jó napot, jó lapot kívánunk. Köszönjük a sok kincset, amit minden hónapban küldesz nekünk – írták **Kelemen Aranka** tanító néni vidám negyedikesei a **sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Líceumból**.

- *Búcsúzom most mindenkitől, fájó szívvel elszakadok, mindig gondolok rátok, hű pajtások és hű tanítók!* – így búcsúzott tavaly év végén hét negyedikes társa nevében **Lőrinczi Julianna** tanító nénitől a **betfalvi Hurubás István**.



- **Miklós Julianna** és **Vincze Blanka-Annabella** tanító nénik ragaszkodásának, kitartó munkájának eredményeképpen **Bethlenszentmiklóson** minden elemista lelkes Napsugár- vagy Szivárvány-olvasó.

● A marosvásárhelyi L. Rebreanu Iskola IV. E osztályának bélyeggyűjteményét Cseke Tünde tanító néni küldte el nekünk. Köszönjük a sok szép verset, mesét, rejtvényt, kézimunkát – írta levelében.



● Találjátok ki, hová vitte el kirándulni osztályát Székely Emőke tanító néni? A székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium negyedikesei buzgón leveleztek velünk. Vajon ötödikesként is olvasóink maradnak?



● Izgalommal várjuk a mindig meglepetést, örömet szerző Napsugárt. Ötödik alkalommal gyűjtöttük a bélyegeket, amelyekből egy várat építettünk. A székelyudvarhelyi Benedek Elek Pedagógiai Líceum IV. SbS osztálya és tanítóik, Kapusi Emese és Dávid-Szabó Cecília



● Dédapáitok idejében nem volt ritka az ötvenes létszámú osztály, ma már csak heten alkotják Tăslăvan Melinda, seprődi tanító néni nagyszerű kis csapatát, de annyit dolgoznak, és oly örömmel ünnepelnek, mintha hetvenhelen lennének.



● Ez a hangulatos felvétel a Napsugár Öttusa Bajnokság Maros megyei szakaszán készült, amelyen 18 csapat küzdött meg. A VII. országos döntőn a Bolyais Farkasok és a szovátai Örökmozgók képviselik a megyét – számolt be a főszerző, Bálint Júlia testnevelő tanár.



BOLDOG NYARAT!

Szálljunk a magasba! A rajzolt és színes papírcsíkokból ragasztott léggömböket Erdei Brigitta tanító néni negyedikesei készítették a szatmárnémeti Bălcescu–Petőfi Iskolában.



Máthé Delinke tanító néni ákosfalvi harmadikosai ki nem fogynak az ötletekből: festményeiket műanyagkupakkal, gyufával, fonallal, ceruzaforgáccsal egészítették ki.



Az elvont művészet azért izgalmas, mert bármit beleképzélhetünk. Adj címet ennek a kolláznak, és komponáld te is hasonlót. Készítette Sulyok Viktóra, Blatniczki Cecília tanító néni diákja a szatmárnémeti A. Popp Művészeti Líceumból.



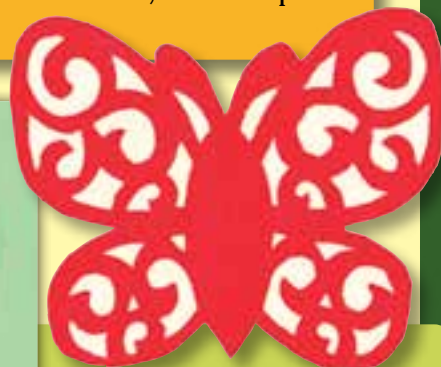
Divat a gyűrt vászon, a gyűrt csomagolópapír. Györgyi Dalma és Kertész Ildikó makfalvi diákjai halványan alapozták, nedvesen összegyűrték, kismították a lapot, ez után festették rá a részleteket. Ugye szép lett?

Csak két hónapra búcsúzunk – integetik a legyezőn mozgó tenyerek. Szigeti Éva tanító néni zabolai osztályának munkája.





Csikmenasági olvasóink Kolcsár Mária tanító néni irányításával háromdimenziós képet készítettek: a tarka pillangók szárnya, pödört csápjá szabadon maradt, csak a potrohukat ragasztották a kartonhoz.



Csedő Magdolna csik-szentgyörgyi osztályának pillangói más-más technikával készültek, de mindenik szimmetrikus, azaz a jobb és a bal oldala azonos.



Szabály és szabadság együtt jellemzi azokat a buborékokat is, amelyeket Szakács Anikó tanító néni székelyszenterzsébeti diákjai rajzoltak – fekete tussal azért, hogy ne a színekre, hanem a mintákra figyeljünk.

A fiúk kedvence a szerkesztés. Deák Ferenc, Máté Margit tanítványa a Kolozsvári Református Kollégiumban tezacskókból hajtogatta a pontos-szabályos csillagot.



Szakács Aranka osztálya a marosvásárhelyi Al. I. Cuza Iskolában tojástartóból szabta, varrta, festette a mesebeli virágot.



A szászrégeni A. Maior Iskolában Rácz Annamária tanító néni osztálya a márciusi Napsugárból kivágott szívekből, madaraktól komponált csodaszép születésnapi faliképet.



Irkafirka



Mi is az a Napsugár?
Hatvan éve velünk jár.
Van benne sok vicces szó,
Ettől nevet a tanuló.
Apa, anya is olvasta,
A testvérem is folytatta.
Minden számát olvasom én is,
Így hát javaslom másoknak is.

Demeter Vince,
Gernyeszeg



Fülöp Brigitta, Marosvásárhely



Sályi Róbert, Ádámkó Balázs,
Lieb Gergő, Szatmárnémeti

A természet szépségét
Nem mindenki látja.
Sokan rátaposnak
Az élő virágra.

Nem látják a fáknak
Lombba borult ágát,
Az ágon ülő
Daloló madárkát.

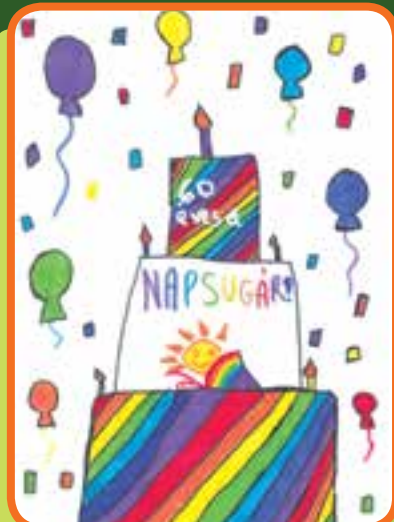
Nem hallják a madárka
Csicsergő nótáját,
Sem a dalos tücskök
Hegedűvonását.

Oly kár, hogy az ember
Csak a rosszat látja,
És nem figyel fel
A természet csodájára.

Bancsi Anita Mónika,
Marosvécs



Jancsó Izabella,
Olthévíz



Józsa Vivien Antónia,
Szilágyperecsen

Nagyítóm van kettő is,
Nyomozok én tetőn is.
Megtalálom a nyomokat,
Elcsípem a tolvajokat.
Barna az én kabátom,
Fekete a nadrágom.
Kalapomon gombok vannak,
Elbújok a lombok alatt.
Nyomozó volt Colombo,
Nem is volt ő varázsló.
Nem volt neki pisztolya,
Csak egy furfangos agya.

Ferencz-Csiki Kriszta
és **Sövér Juliánna,**
Gyergyószentmiklós

Mondd, milyen
az illata a víznek?
Beleesik száz virág:
rózsa, ibolya, tulipán,
ezért hozza szép illatát.
Mondd, a hangja miért
suttog a víznek?
Az erdei állatok
sokat szomjaznak,
de ott a patakban
folyóvíz suttog,
hogy menjenek,
igyanak belőle.
Mondd, az útja
merre visz a víznek?
Sok réten járt már,
barlangokban is netán,
ki tudja, hányfelé,
de biztos, hogy sokfelé.

Basarab Laura,
Balánbánya



Bende Júlia,
Gyergyószentmiklós

Nyáron fürdünk,
Leég a bőrünk.
A nyár a legjobb,
A fürdésnél nincs jobb.
Nyáron forró a nap,
A jó gyerek fagyit kap.
A szép nyár csodás,
Anyának a munka a mosás.
A nyárban a vakáció a fontos,
Anyának a sütés

kell legyen a pontos.
Péntek Adrienn,
Körösfő



Kálmán Kinga,
Seprőd

Cica, cica, huncut cica,
az asztalon volt a kása,
és az a huncut cica
a zabkását megkóstolta.
Kati néni észrevette,
furkósbottal elkergette.
Ijedtében a kiscica
kiszaladt az udvarra.
Azóta a kiscicák
nem eszik a zabkását.
Ez a cicus története,
legyen titok mindörökre.

Szabó Eszter,
Marosvásárhely



Antal Beáta, Kovászna



Porzsolt Janka,
Sepsiszentgyörgy

Ablakomból a világ
szomorúnak tűnik. Mi,
emberek tesszük szomorúvá.
Ma az számít, hogy
kinek van a legszebb au-
tója vagy háza. Az embe-
rek elfelejtették a fontos
dolgokat, például azt,
hogy mi a szeretet, béke,
együttlét.

Vajon mi fog történni,

ha felnövünk? Én is olyan leszek, mint a mostani felnőttek?

Megkérdeztem édesanyámat, és ő azt mondta: mindenki az,
amit cselekszik. Ezt a jó tanácsot kaptam édesanyámtól.

Lukács Blanka, Kend

Ha kedvenc állatod a kutya,
Ő nagyon hűséges állat,
És ha felnőtt,
Megőrzi a házat.

Ha kedvenc állatod a nyúl,
Szomorkodsz, ha kinyúl.
A nyúl lehet nagy és kicsi,
Akkor is lehet vele játszani.

Ha kedvenc állatod a ló,
Gyorsan megy, s mondhatod:
Hó, paci! Hó, állj meg, te ló!

Molnár Melinda,
Zimándújfalu

Címlap:

**SZILÁGYI TOSA
KATALIN**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.

Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő, nyomdai előkészítés: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.

Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.

E-mail: naps.sziv@napsugar.ro. www.napsugar.ro. Telefon/Fax: 0264/418001

A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: Cont IBAN: O45RNCB0106026602080001

B.C.R., CLUJ vagy RO70BTRL01301202P90961XX S.C. NAPSUGÁR- EDITURA S.R.L.

CUI: 210622. Készült a kolozsvári TypoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-776x

KÖZSZABÓSZAZA ÜZENETEI



Nagy Annamária szamosardói
kisdíákjainak papírgolyócskákból
ragasztott tablója

Szép virágok, szép fecskék,
napsugaras éneklés.
Tavasz van, a gólyák jönnek,
cserebogarak zümmögnek,
Napsugár, most felköszöntlek!
Murádin Kristóf, Kolozsvár

60 éves a Napsugár

Bak Sára mézes napocskája



Sportolj, és küldj fényképet magadról!



Máthé Delinke ákosfalvi diákja, Nagy Szabolcs
Botond A jó varázsló című mesét illusztrálta

Olvass, és küldj rajzot róla!

VIDÁM VAKÁCIÓT KÍVÁNOK!



Daragics Viktória Forró Viola tanító néni
harmadikos diákja a sepsiszentgyörgyi
Mikes Kelemen Liceumban. Egy sereg
országos és nemzetközi versenyen nyert
arany-, ezüst-, bronzérmet karateban.
Reszketetek, támadók!



Pauer Petra elsős a kolozsvári János
Zsigmond Unitárius Kollégiumban. Edzője
Demény Helga, tanítója Udvari Zita.
Hamarább tanult meg úszni, mint járni.
Felnőttekkel vegyes csapatban 34 perc
alatt teljesítette az 1500 méteres távot.
Most élete első nyíltvízi versenyére készül.



László Pálma Kriszta és Szócs Kriszta
Kamilla II. és III. díjat nyert a modern
tánc és torna bajnokságon - újságolta
büszkén Cseke Tünde Gizella tanító
néni a marosvásárhelyi L. Rebreanu
Iskolából.

E lapszám támogatói:

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával



nka
Nemzeti Kulturális Alap



Ára 4 lej, 400 Ft

